

§ 201

Svar på motion om ID-kontroll för erhållande av social hjälp via kommunen från Lisen Burmeister (SD)

KSN-2022-00671

Beslut

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige besluta

1. **att** avslå motionen.

Sammanfattning

Lisen Burmeister (SD) och Kent Kumpula (SD) föreslår i en motion väckt i kommunfullmäktige 28 februari 2022

1. **att** kommunen ställer krav på alla föreningar som erhåller bidrag att de enbart hjälper de som kommunen, enligt socialtjänstlagen, har skyldighet att hjälpa.
2. **att** kommunen ställer ett krav på att alla föreningar kontrollerar identiteten på alla som erhåller någon form av bistånd så de säkerställer att vederbörande är bosatt i kommunen och inte heller har en utvisningsdom eller är efterlyst av polisen.
3. **att** kommunen ställer ett krav på att alla föreningar som erhåller bidrag från kommunen anmäler till polisen om de får kännedom om någon som inte har rätt att vistas i landet eller undanhåller sig från Migrationsverket.

Beslutsunderlag

- Protokollsutdrag kommunstyrelsens arbetsutskott 2022-08-23, § 238
- Tjänsteskrivelse daterad 15 juli 2022
- Bilaga, Motion om ID-kontroll för erhållande av social hjälp via kommunen från Lisen Burmeister (SD) och Kent Kumpula (SD)

Yrkande

Simon Alm (-) yrkar att motionen besvaras med följande tre kompletterande att-satser

-att kommunen ställer krav på alla föreningar som erhåller bidrag för social verksamhet att dessa medel öronmärks till att enbart hjälpa de som kommunen, enligt socialtjänstlagen, har skyldighet att hjälpa.

-att kommunen ställer ett krav på att alla föreningar kontrollerar identiteten på alla som erhåller någon form av socialt bistånd så de säkerställer att vederbörande är bosatt i kommunen och inte heller har en utvisningsdom eller är efterlyst av polisen.

-att kommunen ställer ett krav på att alla föreningar som erhåller socialt bidrag från kommunen anmäler till polisen om de får kännedom om någon som inte har rätt att vistas i landet eller undanhåller sig från Migrationsverket.

Beslutsgång

Ordföranden ställer arbetsutskottets förslag att avslå motionen mot Simon Alms (-) yrkande om besvarande av motionen och finner att kommunstyrelsen bifaller arbetsutskottets förslag.

Reservation

Simon Alm (-) reserverar sig mot beslutet till förmån för eget yrkande och med följande motivering:

Motionen vill komma åt en viktig problematik, men kan behöva justeras något för att ta hänsyn till de formella motargument arbetsutskottet lyfter fram. Motionens att-satser justeras därför för att förtydliga att den avser bidrag för sociala insatser, och inte exempelvis idrottsarrangemang. Vidare understryks i de justerade att-satserna att föreningarna står fria att göra vad de vill med de medel de anskaffar från annat håll, men att medel för sociala insatser från Uppsala kommun ska öronmärkas just för sådana ändamål i linje med motionens intention.

Frågan om identitetskontroll är en kommunal invändning, och frågan om kommunala bidrag till föreningslivets stöd i det sociala arbetet är frivillig. Det betyder att kommunen står fri att avstå från att ta hjälp av föreningslivet i sociala insatser om dessa inte är beredda att erbjuda en insats som tillgodoser kommunens behov. Därmed kan kommunen ha en sådan målsättning, och sonika avslå ansökningar som inte också erbjuder sådana insatser tillsammans med de övriga sociala ändamål som ska uppnås. Om det inte fungerar alls juridiskt behöver Uppsala kommun upphöra med finansiering av frivilligorganisationers sociala insatser, samt tillskriva staten om att statens intressen inte kan tillgodoses utan lagändring på detta område.

Kommunstyrelsen
Protokollsutdrag

Datum:
2022-08-31

Särskilt yttrande

Kent Kumpula (SD) anmäler följande särskilda yttrande:

Hade jag kunnat yrka hade jag yrkat på bifall, det är en bra motion.

Justerandes signatur

Utdragsbestyrkande

§ 238

Svar på motion om ID-kontroll för erhållande av social hjälp via kommunen från Lisen Burmeister (SD)

KSN-2022-00671

Beslut

Kommunstyrelsens arbetsutskott föreslår kommunstyrelsen föreslå kommunfullmäktige besluta

1. **att** avslå motionen.

Sammanfattning

Lisen Burmeister (SD) och Kent Kumpula (SD) föreslår i en motion väckt i kommunfullmäktige 28 februari 2022

1. **att** kommunen ställer krav på alla föreningar som erhåller bidrag att de enbart hjälper de som kommunen, enligt socialtjänstlagen, har skyldighet att hjälpa.
2. **att** kommunen ställer ett krav på att alla föreningar kontrollerar identiteten på alla som erhåller någon form av bistånd så de säkerställer att vederbörande är bosatt i kommunen och inte heller har en utvisningsdom eller är efterlyst av polisen.
3. **att** kommunen ställer ett krav på att alla föreningar som erhåller bidrag från kommunen anmäler till polisen om de får kännedom om någon som inte har rätt att vistas i landet eller undanhåller sig från Migrationsverket.

Beslutsunderlag

- Tjänsteskrivelse daterad 15 juli 2022
- Bilaga, Motion om ID-kontroll för erhållande av social hjälp via kommunen från Lisen Burmeister (SD) och Kent Kumpula (SD)

Kommunstyrelsens arbetsutskott
Protokollsutdrag

Datum:
2022-08-23

Beslutsgång

Ordförande ställer föreliggande förslag mot avslag och finner att arbetsutskottet bifaller detsamma.

Justerandes signatur

Utdragsbestyrkande

Kommunledningskontoret
Tjänsteskrivelse till kommunstyrelsen

Datum:
2022-07-15

Diarienummer:
KSN-2022-00671

Handläggare:
Tomas Högberg

Svar på motion om ID-kontroll för erhållande av social hjälp via kommunen från Lisen Burmeister (SD) och Kent Kumpula (SD)

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige besluta

1. **att** avslå motionen.

Ärendet

Lisen Burmeister (SD) och Kent Kumpula (SD) föreslår i en motion väckt i kommunfullmäktige 28 februari 2022

1. **att** kommunen ställer krav på alla föreningar som erhåller bidrag att de enbart hjälper de som kommunen, enligt socialtjänstlagen, har skyldighet att hjälpa.
2. **att** kommunen ställer ett krav på att alla föreningar kontrollerar identiteten på alla som erhåller någon form av bistånd så de säkerställer att vederbörande är bosatt i kommunen och inte heller har en utvisningsdom eller är efterlyst av polisen.
3. **att** kommunen ställer ett krav på att alla föreningar som erhåller bidrag från kommunen anmäler till polisen om de får kännedom om någon som inte har rätt att vistas i landet eller undanhåller sig från Migrationsverket.

Beredning

Ärendet har beretts av kommunledningskontoret.

Motionens att-satser är inte riktade till särskild nämnd, och kommunstyrelsen ansvarar för att se till att policy och riktlinjer om kommunens samverkan med föreningslivet efterlevs och följs upp. Därmed tas ärendet direkt till kommunstyrelsen.

Föredragning

Inom ramarna av den kommunala kompetensen får kommunen, enligt kommunallagen (2017:725) samt lagen (2009:47) om vissa kommunala befogenheter, bevilja föreningsbidrag. Föreningsbidrag kan beviljas föreningar som bedriver kompetenslig verksamhet som kommunen anser är bra och viktig. Detta bidrag delas inte ut enligt socialtjänstlagen, och när det gäller ekonomiskt bistånd till enskilda personer som ges ut i enlighet med den lagen så genomförs både identitetskontroll och ytterligare kontroller för att säkerställa mottagarens rätt till ekonomiskt bistånd.

Vid beviljande av föreningsbidrag måste ett visst urval göras och kommunen har möjlighet att besluta om regler för detta. I Uppsala kommun finns sådana regler i Policy för samverkan med aktörer i föreningslivet och det fria kulturlivet, som beslutats av kommunfullmäktige, samt i Riktlinje för föreningsbidrag och bidrag till fria kulturlivet, som beslutats av kommunstyrelsen. Av reglerna framgår att föreningar måste uppfylla vissa bidragsgrundande kriterier för att vara berättigade till föreningsbidrag, men utöver detta kan inte kommunen närmare styra hur en bidragsberättigad förening ska använda sitt bidrag.

Avgränsningen av alla föreningars målgrupper till bosatta i kommunen skulle innebära att en person från riksföreningen i Stockholm skulle nekas att delta i en lokalavdelnings verksamhet i Uppsala, eller om kommunen vill bidra till finansieringen av ett större idrottsevenemang i Uppsala så skulle intresserade från andra kommuner också nekas då de inte omfattas av Uppsala kommuns ansvar. Att begränsa föreningars målgrupp på detta sätt är inte förenligt med de principer som kommunen förbundit sig till genom Lokala överenskommelsen mellan Uppsala kommun och Uppsala föreningsliv, antagen av Uppsala kommunfullmäktiges 2018. Bland annat ska denna samverkan genomsyras av en respekt för föreningars olikheter och utgå ifrån båda parter intressen och perspektiv, samtidigt som föreningarna ska vara fria och kommunen sträva efter att underlätta föreningars självständighet. Det är dessa principer i den lokala överenskommelsen som ovan nämnda policy och riktlinjer som reglerar beviljandet av föreningsbidrag utgår ifrån.

I sammanhanget är det även viktigt att komma ihåg att föreningsfriheten – rätten att tillhöra och bilda organisationer – är en rättighet för alla människor, enligt Sveriges grundlag och FN:s konvention om de medborgerliga och politiska rättigheterna. Likaså att vissa kommunala verksamheter är rättigheter även för de som i motionen benämns som ”papperslösa”, såsom skolgång för barn.

Föreningsbidrag ges till föreningar, inte till enskilda individer. Samtidigt erhåller ofta föreningar medel från andra håll utöver det kommunala föreningsbidraget, exempelvis medlemsavgifter och bidrag från Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor. På grund av detta samt att föreningar inte ger ut kommunens föreningsbidrag direkt till sina medlemmar utan använder detta för aktiviteter eller liknande inom föreningen så saknas det ett särskilt flöde av bidragsmedel från kommunen till de personer som tar del av föreningars verksamheter. Därmed är det svårt att se hur efterlevnaden av kravet i den andra att-satsen ska kunna följas upp.

Det ligger inte inom ramen för det kommunala uppdraget att kommunen som en förutsättning för att tillhandahålla bidrag kräver att bidragsmottagande föreningar

utför identitetskontroller eller undersöker om individer som de är i kontakt med har utvisningsdomar eller är efterlysta av polisen. Denna typ av verksamhet ankommer på staten och inget som kommunen kan bestämma att en enskild ska åta sig. Inte heller kan kommunen som villkor för bidrag kräva att en förening måste anmäla till polisen om de får vetskap om personer som vistas här utan stöd av myndighetsbeslut eller författning. Det finns ingen allmän lagstadgad upplysningsplikt i dessa fall och en kommun kan inte styra över sådana uppgifter om enskilda personer som kan finnas hos en förening, som är en egen juridisk person.

Det finns även legala hinder för föreningar som beviljats bidrag att kunna möta de krav som föreslås i motionen, där sekretess hindrar föreningar att få del av uppgifter från socialtjänsten om vilka som erhåller bidrag till sin försörjning. Dessutom skulle sannolikt föreningar, om de kunde tillmötesgå kraven, ändå inte gå med på dem av humanitära skäl. Detta skulle innebära att föreningar inte längre vill söka på bidrag från kommunen och vår samverkan med civilsamhället försvagas – en utveckling som inte är i linje med den policy och de riktlinjer som kommunen de senaste åren gjort ett stort övergripande arbete med att utveckla i syfte att tvärtom stärka denna samverkan.

Mot bakgrund av det som anförts ovan föreslås att motionen avslås.

Ekonomiska konsekvenser

Inga ekonomiska konsekvenser.

Beslutsunderlag

- Tjänsteskrivelse daterad 15 juli 2022
- Bilaga, Motion om ID-kontroll för erhållande av social hjälp via kommunen från Lisen Burmeister (SD) och Kent Kumpula (SD)

Kommunledningskontoret

Joachim Danielsson
Stadsdirektör

Ingela Hagström
Utvecklingsdirektör och
biträdande stadsdirektör

Motion om ID-kontroll för erhållande av social hjälp via kommunen

Idag ger kommunen ekonomiskt bidrag till flertalet föreningar som hjälper utsatta i samhället. Föreningar som erhållit ekonomiskt bidrag hjälper bostadslösa, missbrukare, våldsutsatta och många andra i behov av stöd. Det är många miljoner som varje år delas ut av kommunen för att på bästa sätt hjälpa utsatta. För att maximera utfallet så är det naturligtvis viktigt att hjälpen ges till de enda som kommunen har ansvar för. Enligt socialtjänstlagen så har kommunen ansvar för de som är bosatta i kommunen eller om det är i den aktuella kommunen som personen har sin starkaste anknytning. Det ska inte vara så att vi som kommun drar behövande till kommunen och därigenom får högre utgifter eller försämrade möjligheter att hjälpa de som vi har ansvar för. Vi ska hjälpa de som hör hemma i vår kommun, inte fler, inte färre.

Det pratas ibland om hjälp till ”papperslösa”, det vill säga illegala migranter men dessa har inte kommunen ansvar att sörja för. Många av de som inte har fått uppehållstillstånd och avslag på ansökan hos Migrationsverket ska även lämna landet. En stor andel av dessa personer lämnar inte landet utan går under jord och försörjer sig på illegal väg. Illegalt försörjningssätt är många gånger något som blir till last för andra kommuninnevånare då det ofta handlar om narkotika, flyttning av olagliga varor, trafficking eller stölder. Det är inte Uppsala kommuns ansvar att ge dessa personer bistånd eller boende, inte ens tillfälligt. I många fall är dessa personer även eftersökta av polis då de inte skött den ”uppsikt” som de avtalat med Migrationsverket eller underlåtit sig att lämna landet som de beordrats enligt domstolsbeslut.

Inom EU finns en fri rörlighet men det gäller under förutsättning att personerna kan försörja sig själva. Det finns även en gräns på tre månader för att vistas i ett annat land och det är viktigt att vi som kommun inte underlättar för människor att bryta mot det.

Av ovanstående skäl är det viktigt att identiteten säkerställs på de personer som får hjälp av föreningar som erhållit ekonomiskt bidrag av kommunen.

Med anledning av ovanstående yrkar Sverigedemokraterna:

- Att kommunen ställer krav på alla föreningar som erhåller bidrag att de enbart hjälper de som kommunen, enligt socialtjänstlagen, har skyldighet att hjälpa.
- Att kommunen ställer ett krav på att alla föreningar kontrollerar identiteten på alla som erhåller någon form av bistånd så de säkerställer att vederbörande är bosatt i kommunen och inte heller har en utvisningsdom eller är efterlyst av polisen.
- Att kommunen ställer ett krav på att alla föreningar som erhåller bidrag från kommunen anmäler till polisen om de får kännedom om någon som inte har rätt att vistas i landet eller undanhåller sig från Migrationsverket

Uppsala den 22 februari 2022

Lisen Burmeister

Ledamot, SD

Kent Kumpula

Gruppledare, SD